

Сотуртааларта «Чурапчы уоттара» хаһыажа Чурапчы сэлэнииньэтин администрациятын сир реформатын ытытыга балаһыанньатын быраймага изиллэниэ истинтигэр-билиитигэр тахсыбыта. Онон ибээстээн билигэр корреспондентт С. Смирникова администрация баһылытын оройуон киини бопуруостарыгар солбуйааччы А. А. Захаровы көрсөн быраймак сорох балаһыанньаларын кэгэстэн кэпсиритэр, чуолкайдьырыгар көрдөстө.

Ол эрээрийн этас кырышчыгчлыг, сыйаната кыраабыт кэмигэр сүөһү интэри, кэтак хабаагыс-тыбалнары эбэрдэллнбэрэ. Барыларын сирдин-гэ үлэлэбэбит. Мавна, урут биллериллибитин курдук, сэлээннэ административтын иһинэн тэриллитбит анал сир комиссиата дьярыстанар. Чуолаан сэлээннэ быһыллы-быт территорията кыра-байынан, мавна нэһилиэк-тэртөн кинрэн олохсуй-буттарга тууааннаах кэ-лидистэртиттөн эбэтэр өрөйуол административ-тын сирин фондатыттан аналарга үлэ барар. Бөйбө бшары түнэтэр кур-дук буолуо дуо, ол бил-лээх туар, кыбысыла-лаахтык, кырышчыгчтын быһаарыллыа туар.

Онвук да буолан комиссия үгүс быризмэтин илчэ хантан төрүттээрин быһаарыыга ыытта. Вилитин испииһэк чуолкайданан, комиссия чилиэннэргэ ол туһунан нэһиликтэргэ тахсан чуолкайдаһан иһэрдилэр. Аны Арыылаах, Мырыла, Волтоһо энэр чуолкайдаһаллара хаалан туурар. Ол да бу күннэргэ билинэ. Чуолкайдааһыҥа да араастаах. Нэһиликтэр сорох дьону билимэттэр. Ошон испииһэк икки өртүттэн бүтэһиктээхтин чуолкайданыа өссө да ыраах. Нэһиликтэр билиммит дьонноро билигин испииһэктиттэн туораан иһэллэр. Онтон уратыларга оройуон администрациятын сирий фондатынан бардырергэ үлэлээхпит, бэйэбиттэн сирий таһаарыырга толкуйданыахпыт. Быһата, суоһунан дьарыктанар дьоннорго хас биридин кинигэ, сааһыттан туттулуга суох, быһылдыбыт 2-лин

БҮЙЭТҮЙ: Арав сур
ьларга саяаболмонша-
лаах киби ьлар сариш,
ишааьинан эбэтэр үүнүү-
тэ суобунан биричинна-
лзон, аькаастаатын. Очю-
тугар хайдах бынаарил-
лыа?

ЭПШНЭТ: Комисси, биллэн турар, тустаах нин туһатыгар хайа табыгастаадынан бйаара сатып, сайабылдьаннааах интэрнэһин көрүү. Ол үрдүнэн сөбүлэспэт түбэлтэтигэр аналлыт сириньыа суоҕа Ол байэтин талбыта. Кырдьык, сиртинийбэтин, туһаныллар сир үүнүүтэ мөлөбүн өйдүү саттаабат буолуу биллигин да бэар. Хайа кыаа-зарынан чугастан, тэлгэ-ба таһыттан иларга туруорса сатааһын баһыйар. Оттон оҕордоххо, күрүөлээтэххэ хайа да сир орто үүнүүнү биэркээ сөл эбэт. Ону төлүйдүөххэ, таба өйдүөххэ баара. Ити—бирэ. Иккисиннэ, ааспыт даартүгэр салыһыа олохтоохторо сир тинийбэтин сельсовет райсовет нэ-гүө туруорсан үөсэти-мэт сирин фондатыттан туһанан нэлбүтэрэ. Хо-лобуур, ааспыт сайын Нуучча үрөдэр, сөвхөстэр территорияларыгар отго-буттара. Билигин хаһа-ыстыбалар ол сирдэрин бөйөстөр толору туһана-ры маһаныахтара. Ол чуолкай. Отчотугар оро-буон кинин олохтоохто-рутар нэлбилэктэр сир фондатын үөсэтингэ хаалларыммэт ити 30 бы-рыһан сирдэринтэн өлүү анатыахпыт. Көрдөһөөччү-дэр—билигин. Онуо бэрл-либэит сире туһана сатаа-һын киминэ да буолба-тах, байэбит интэрнэспит

«Коммунальной хавна-
лалыг» дэж тэрилтэ аа-
та саас аайы ыраастааһын
ыйыгар хомуруууу ба-
лаастах иһиллэн аапары-
гар дьон үөрөмүн да хаал-
дылар баһымылаах. Бэ-
һыи киин уларыйымыта
дэжн оройуон муниципаль-
най бас биллэнтигар күөрдэ.

—Оройуон үбүлүүр кыа-
ҕа суох буолан, олунньу,
кулун тутар ыйдарга хам-
нас ылбаһа оҕоробут. —
дир ити управление на-
чальнига П. М. Макаров.
—Уопсай дыктылар иттир
системаларын бийиги кө-
рөбүт-истэбит, оттон теп-
лотрассатын, котельнайын
ичин «Коммуэнерго»
тириэбигин сүлэ
олорор. Ол курдук, тох-
тут, били атулган оҕор-
олоробут. —дир Петр Ми-
хайлович. —Иһэр уу бол-
уруоһугар үлэлэһэ сыл-
дыбыт, сууккаҕа 600 куб-
ометр ыраас ууну бизэрр
кыахтаах СТОВ-25 диэн
посуоһу туруруо этибит,
ол сыаната 300 тыһ. солк.
Маһы оройуон админист-
рацията ойүүрө наада. Би-
лигини установабыт суу-
каҕа 40-50 кубометры эр-
ыһаастыыр кыахтаах.

суушуга 1 мол. 96 тгн.,
олушуга 1.5 мол. кулун
тутарга 1 мол. 184 тгн.
солк. устан ылда. Онон
финансовай балаһыанньа-
быт олох мөдөтөх.

Гостиницада баяр хонугар төлбөрүү 120 солк. түнэрдийгээр үрдүүлж, суукцаа 2-3 киши хонор

Кварталлаагы үп-харчы туһунан оройуон үлкэ отделын начальнигы М. И. Мохначевскайы көрсөн пазествити.

гар да тийнхэт. Олон гос-
тинданы приватизаци-
лаан төрлөтөрө эбэтэр ча-
һинайга бэрнэхтэрин би-
параллар.

Хамнаас суудууны үлэ-
лэнтгэртэйр чэлчэтин онго-
сатыллар эбит. Ол кур-
дук, дьэз туттар дьонго
хондогун тутан бизэл-
лэр, мастарын, муустары-
тэйн абырыллар,

Билигин саамай тыганаан турар үдэлэринин санитарнай ыраастааһын бусабут. Санитарнай ыраастааһынга биэр погрзухчистаак «Веларусь», биэр ГАЗ-53 бортоной, биэр ДТ-75 трактор итиэнэ 7 киин үтэленилэр. Биэр тракторы кэлин эбии биэрбиттэр. Ырааһырдыны кэмитэр түмүктүүргэ дьулуһаллар. Уопсай дьылларын ахсаана 37-дэ тигиби. олортон сорохторо 60-солн биэрбит дьил эриэнэрбит, — дьир Михаил Николаевич. Оттон эройуон администратиятын баймылгыин солбуһааччы А. А. Захаров: «Ааспыт сылга коммунальной хайаайхтыба 590 тын. солн. кыһан туһаммакка хаалларбыта. Ылаанын өрөмүсүнүн эрө сабынан олорбута. Байалэрин санга гаражтарын үлэбэ кылларбакка» хааллылар, сыана ыраабылтын кэһиэ дьэ өйдөнө тьылдааллар», — дьир

Удэ кыяйың ыытыллы-
батах бир суол биргичи-
нэтинэн бу хаһаайыстыба
үлэһиттэрин оқлад систе-
матыгар хаайан олороро
буолар. Санитарнай ыраа-
стааһынга эрэ бу сотору-
таабыттан аккорднай ы-
рааэти киллэрэн, дьон бэр-
из үлэһин эрэллэр. Ха-
һаайыстыба кыаммат са-
лаадарын приватизация-
лааһынга, арендага биз-
нигэ үлэ эинэ уота-күөһэ
суох ыытыллар.

Н. МОНАСТЫРЕВ.

Н. МОНАСТЫРЕВ.

Рассада
кассе-
тата

Беларусь Республика. Одуруот аһын үүннэрин Минскэйдээби науучнай-чингичиэр институттар одуруот аһын культураларын пластиновой кассеталарга үүннэрэк ылар саҥа технология ырыттыллан оҥоһулуона. Ити одуруот аһын үүннэрингэ идэтийбит хаһаһиетыбарларга рессадалары үүннэрин сүүрүн технологическай процесталарын голору механизациялыыр уонна үрдүк хайыһыбарлаах матырыйаалы ылар ыһагы биэриэбэ.

Снаможа: Минскэйдзеўскай навучнай-даследчай інстытут лабаранара Д. А. Бондарчык (ханас дыякі) уонна О. В. Поздныі кассетаітан горшонтарга рассаданы көһөрөр технологическай динида улаанилэр.

А. Меженич фотота. (БелТА—ССТА)

шабат эрхэри, ким ча-
агнаах оёон, бэлтгэн
бэлтгэн дээр дээрүур
хамнас төлөтөн туран
үөрэтнэн сөн. Онуоха үп
хас бишрдни өсуулаа нө-
руллаар үүү. Икүнүнэн,
хас үнүүс уруун ланинтан
доруобуйа чаастара, кил-
дэрлилдэхтара диништар.
Учсайдар этээлринэн, үс
уруун икүнннтэн оёо ма-
ништ толкундуур дьбуу-
рун сүтэрэр эбит. Онөн
көмдөй көмүстара икүн
олорор дьбуу да үөрэт
туур буоллахына кон-
дун. Доруобуйа чаастара
физкультура уруонтара да,
дьарыктара да буолбатых-
тар. Оёолор кылаастан
ийэн сиргэ айыңада
сыдыан сынныахтаах-
тар.

—Абайы дени, биллээ
туурар, урунку бидебүл. Ол

Саха национальнай оскуолатын концепцията — олоххо

САХАЛЫ ТӨЛКҮЙДААХ САГА КЭМ КИЙИТЭ

О ЛУС анхэрхгүйнэийн, үнүгийн кэпээтүн эрээр, итн бийнэхэ хэвнэ бэлэххэ шүүннэй?

—Норуот үөрэйдиринтигэр республикаҕа 2 млрд. 800 мөл. солк. үп көрдүдүбүт. Үп харчы өртүнөн оһон өйбүд баар курдук. Атын өртүн ыллааха, холлобур, бийиги оһуоһабы базата ити үс блоктан инитин тэрийэргэ толору эппистинер. Оттоо информациялар-ааҕар кинин бастаан оройуонга биһир сиргэ кууһу холбоон тэрийкэххэ сөп. Оһуоһалар бары дай угай кыттыһааһын сөп. Сүөһү инититин, хонуу үлэлэрин оһуоһа ылан байата салаа тэринэрэ да кыааһын этэ. Холлобур, ытаанахтар сүөһү инититигэр, аммалар өбүрүөт үлэтигэр үчүгэй базаны оһосто сылдьабыччары. Биһиэхэ тааһааһаа оһолорбур үлэлэрэ БСТХ-га тиһе өһөрүүгүс түбүттара. Ол эһэрри министерство сувеинрдары өһөрүүнэн үчүһүһүүттэн тэрэхэдийэр. Дингизэх наа далаах табаардары өһөрүүгэ ылсарга этэр эһит. Чэ, итиннэ оройуонга, республикаҕа баар балаһааһаа билиэххэ наада. Оһон информациялар-ааҕар кини дьарыктаннааха.

—Коммерческой отде-
луу соруугуу бэлэччэ
нэгэнтэ эттнэ. Осуудуу
биллнэгэ бухгалтерингэ
иттнэ нэсэйнэхтэ дүү?

—Суух. Сынга анал
үрэхтэх кидрар нэ-
лэхтэрин наада. Умса-
бынал, осуудууа соши-
логтар, психологтар үлэ-
ли кэлнэхтэхтэра би-
рэмэ ирдэбилнэгэ буолла.

Бэрт интервэинэй кэл-
сээннэх, сангалыг тол-
суйдаах учуутал нидани
кытта кэлсэтин итнэ са-
кыатын, кырдыгы, кэс-
тэр, үлэлииргэ, олох итнэ
түрүүлэһэргэ кынаттылар.

М. СИДОРОВА

Б И Я И Э Ж Э
Э П П И Э Т Т И И Л Л Э Р

на туһааннаах ыйыы-нар-
дан өнөхүдүттэ

Амма орто — оркулатта
идамматтарга муустарын
ылан бизер бары үлө-
биттарбеттер сыт найа
иар муустарын тизибит.
Бу иккы сылга М. М. Дю-
дорф итиник көмөлөрү-
нн эмиз тууанан кэлди.
Көрө-харайар Дюно суох
нурдыаастарга тимурон-
нн командалар көмөлөрү-
нн мастарын хайытан.
субаннанан бизеробит.

КЭСКИЛЭ ӨССӨ КЫАЙАН КӨРҮЛЛҮБЭТ

Сэрни нэлхэнэ "Мэлдэжэн нэлхэнэ" үс хол-
хоотата. Икин сүмдүүн
элаас сирдээх-уотгаах
дойду. Ол эрээрн очно-
лорго нлнн-сүөлү бөрө
тохуурхайн олохсунбуу.
үсөөзбита. Ордун халын
аймактарынан Постер-
тар, Писельскийдар, Ко-
ряниннар. Ахмосовтар,
Габышентар. Романовтар,
Виллаллар. Бары ай-
дымхалын, хардарыта
ийнхөк, камыдсүлхөк ураа
мүстөөдү хуһаппыгтара,
сыллай сизилээрн илмэ
суох сыбыыталыгтара,
Оччолорго элаастарга
бэтигмөз. сөбирдэктээх
оттар өлгөмнүк үүсэллэр-
рэ. Ол жинтигтикэн
элаастар бары бүтүйдээх-
тара, мнах сүөлү, сылгы
хохуһаны төлснитэ таһаа-
рыллыбаттарга буолбут-
тарга. Оттон снуонтарга
бурдун көмүс туорахтара
бальскаанын: торолуял-
лара. Ылаллар үсүлээрэ
сыга солжуйуннар сөл-
һиһилээрнэн аһыһылара.
Нэлхилэкиэ урут Күн-
дүт эгэр «Кыһыл сис».
Куоһара сунуһугэр Ле-
нин аатынан уонна «Тох-
сыйбит, сардакта» колхоз-
тар бааллара. Аба дойдук-
ку көмүскүүр сэрни са-
ралакыгыттар сака туран
арип уолттар, күһүбхтэ-
рин үрдүгэр сылдьар бр-
дэс армияда олгорул-
лыллытара. Наарын отго-
рок аны дойдута уот ку-
раан адыһыйыта. 1942
сыйтаахха «Кыһыл сис»
колхоз Эдыгээн. Ленин
аатынан колхоз Кэбэ-
ди оройуонарыгар күөс пр-
түкэн көһөрүллүбүттэрэ.
Кинилэр үүт-тураан олох-
тоо оттоһуйбута. олор-
бут, үлөлөбүт камсаабыт
сирдэ-уоттара нэлхэнэ,
сыйбитэ, етохтор, сыйы-
лыктар тланы нлһллэр-
бүтүннэ мурааныхыйыт-
тара. аһах маһыраабат,
окуе аһаатнаабат. сылгы
жистхыбт буола чүһнүй-
бүттара.

Кэлин дааныг бөдөл-
сэтүүхэн сибээстээн. итг
дэйдү сиригтар-уотугар
блдожтолорун уурбатат
тара. Мэлдхэсхэнн бири-
гхэдэ быһыгытыан Хоп-
токто сыхсарбыттары
Ордон хаалбыт абыһах
ахсааниах плохтоохтор
икни сирдэгэ таласныг
тыра. Ким аймахтаах ай-
малар сыхыгытыа. оло-
лоох оротугар барыта,
угустар окуплэны баты-
һан дээн айттай. төрө-
бүт тирүт сирлэриттэн
архысыбыттары: Ити кур-
дук сабалтммыта "Мэл-
дэйтэн" быраһыллыгыта,
икни сир-уота туһаттан
тахсыгыта. мыра утааста-
гыһаан айттайгыта. Кэлин
бөдөл колхоз, охтои сох-
хэ да даһыа уруут дэби-
сэһэ сөбүдээн товуоруй-
бут дэйдэтин. сирин-уо-
тын туһада таһаарыгыта
кыһаллыбыхтарэ. Тэт-
сэрүтүн, сэхэс сөбүс ту-
тууларың көһирөн ыла-
га дөһүсүлүктэре. уруксү,
хилхытаахтар туһуу-
бэртээхэн бүтэйдэре би-
лиһиң модун техникаһы
тобута көтүтүлүбүтэ,
сирохторо суулаууаа-
быттары. Олору сиргүтэр,
сэмбидэр туһунак ким да-

[illegible]

Бу даянал байнгын
 Мэлдэхэн бөхүүлэгчтэй
 200—250 метрээх сү-
 г, ойуур ишгэр, сүгэр
 Мого нүөлүгөр суутган
 ылынхалыгта, Рийн
 уута муус, уузууу сайн
 нары ыраас, уругт, учуу
 талларын, салгалтагийн
 оркула оролого, мээрээ
 дээхникэрнэн күөл саа,
 май дүрнээ 20 метр эб-
 та үйүү, Оюм бөхүүлэм
 одохтоохторо ашыр уу
 нан татнарыаар ылахт
 ра суох, Уругт маңи
 оном олоорот этэ, Бу
 ытын саргы билигин бу-
 тун бөхүүлэм үснээтэ,
 Түөх бөөр олооротот
 лары холбуу аахтаах
 120 киһи олоорот ма-
 нийнньэлээх туула буюу
 буулууда, ити ийиттэн
 ылардаахчаа, — Б7
 Билигин бөхүүлэмээ ча-
 нынай маллар олоорот
 дьүүлэрин таһынаа ийи-
 сыйлаагыта үлөө ийи-
 бит түөрк квартиралаах
 уопсай, аскайыа, В кы-
 лаастаахха аяаах туул-
 түсү, оорулаа кулууп
 бэртнэхэй мааныны
 бөөлүлэр, Ийи квартир-
 лаах ялорор дьэни ула-
 рыта тутан, 25 кылаастаах
 оло сарык үлөө ийи-
 рэргэ үлэлһэлээр, ити-
 гэр системат холбоон
 таванына, оуки кыаа-
 го электрический уорук
 проводын тарыыа үлэ-
 таа кыаахаллар, Ааспын

Сэтгэл нийж ялалт савд
дэлэ түүтэн нийрбэйтэр,
бхас дэлэ ажиллагаа түнх-
рэллэбт. Огтоо бхасыл
нүүд ялал дэмжлэрин ажил-
лагааг түнхэрлээтээхтэр.
Огтоо дунхын бэйлэ-
гштэн мэдүн Н. Г. Пес-
терев савд ажиллагаа түү-
туу нүүр предпринимател
квартирнай қотолнай
тутуутук ыттар. Күннээр
оффисы күлүн үлэб кил-
лээр сөрүлөөтээхтэр. Аас-
пыт савд бхиринтэ
140-нуу гыш савд сүү-
мдээх тохору аажчыл-
лаллаах бхирини кварти-
радаа арбалаговой дым-
ажылааттаа түнхэрлэн
бэрэн, ситэрлээ илмг-
тэр, 100 төбө сүбүтэ
ажан бхас савдлагаа
хотон тутулхан илмг, үл
сүбүтэй, тохотон түрэр.
Майна нилээрээ савд уон-
ка бхылырын үлэ ажил-
чылабатар, Олонтут сү-
бү курдук айтывабыт,
ханаа хынаа хынаа ханник
нычматык таларбыт
ываахын бэскититэр тү-
рэр үлэбтэн үбүлэрин
сүөх бүлүбүт төмисэр
нүн «былалтаммыт» түү-
туулар тохотб оруулан
тааллаа, хантан үбүлээн
үлэб киллэрлэллэрэ
биллэбэт Арай илэбээ-
сээр бханынтарэ үлэ-
диниттэн улаахыннык ас-
тэбэллэр. Билисий уон-
сай үөрэхтээгин оркуула-
тытар 20-чэ буюу үөрэнэр,
ол илмгэр 8-с айдлааска
туерэ, 5-с айдлааска илмг
оно. Огтоо майна үлэ-
динер нөмөлтө оркуула бх-
ыл күлүн атын савд
нөмөрүллүөтээх. Очто-
оно уонсай үөрэхтээгин
оркуулатын ордолорун та-
ахыахтээхтэр.

[illegible]

Мэдээлэхийг бичгээр дамжсан нь нийгмийн аргаар хийгдсэн үзлэлээс хайж авч авч, Иргэн ДТ, үс МТЗ трактордаахтар, нийгмийн аргаар тусгайгаар суух, Газартай 180 мянгар бичиг, тусгайгаар, олон түүт арга тусгайгаархтар, үзлэлчиллэр, аргаар салга, хайга, нийгмийн аргаар суух, Үзлэлчиллэр, аргаар тусгайгаар, Хайга, түүт, 1980 хайгаархтар, бичиг, үзлэлчиллэр, үзлэлчиллэр, бичиг бүтэлчиллэр, тусгайгаархтар, агаархтар.

дарын тагнсан, 23 хайр, сул, захсан үлдэгдэлтэрээ. Өтгөн билигын үүт яамны сурдагдлыг 4 тонннан төлөрбөхтөхтөр уонна дойдга өт үүмэгэн, сүүлү дһылжын атын өрөйүүннартан, хараах үрэх бастарыттан тагнсаг захзах ороскуоту нөрсүбүттээр. Олгон сулыг 10 тһл, солк, нөмөттөх түмүктэбэттээр. Итһин сүүлү турар багата олук хараагһыннан, аһып эһрлэргэн дһон мэлэн ололсунбэттартан. үлөһит тһһин тһһлбэтһинан. олһон хайааһыстыбд аһын салһаарыннан дһаректһһын суудуһан баһаарыахха сеп. Ону тһһл бһргээдһдэ сһри тулсарһл эһорүү, бүтһйдэһһин бһлпурһһтһр кһһһтһрбэттэр. Арһаа өртүкээһн сһрлэһһһуоттарһн өһөртһрөк бһрһһһнн кһһһһн тһһһдә баһаарбэттһлр.

Ташкенттагы. Лабараны. Маралдыны ичкерткөн бараклар. калыуустанаттык туфана илктөр. Маралы-мыга эра албах сымалак оту ыспыттар. Сирга хил-бильиерини, сыйлы сун-дустак дейдуга сун-апылыгык соотуопкала-лын сол ахсын изайтар-бат, Холубер, ылырызэн. минестега баара-суога 200 центтер дороххой апылы-гы спотуопкалабаыттар-ра уонна сүрүк нүүстэр-ра Нам оройуонугар ы-рактыттар. Онна 105 тонна оту бэлэмизинер. былда кылыч оитон та-пак... кыстыгы, туоран эрэлтер. Оттори хамчынн үрдүнэн эбии алылыгы бэлэмизинерте. суолта-ны биэрбэтэхтер. Тынчы бына номбинор-жу от сымытар булкуйан заварып дийет алтаан сүйүтү туомугар эри са-лаппыттар, дулданы аста-ран туунамааттар. Ы-ригэдьинер С. С. Ми-хайлов дуулары са-ла астаан сүэтэрин дра-билла... карданы сархаз хийиңгэр: билдэрык шир-сен көпсөнспипит. Ыми көпсөнржэн. дробитка булдаттарына эра эбии апылыгы хантан снос б-дэмизин энэттихтерэ йиу. Ол үтү: Намыа үрдэтиңе, сүйү турутун была ту-нарбаккэ хари сирга ун-тайыарсө көжөлөпх бус-тада. Чыкчы.

[illegible]

төрөөтө, сойса төрүүдү бөлөөрүлгөр мй хурдуу туруоран баран сойхса нийлгилер ышталлар. Рекалмай көрүү түмү күнүз, искусствондайдык сийлэлэмнй 180 ынахтан б'тэ кытарак үбү, онон мүд'бөкснлэр өсө 74 нырөйи күүтэллэр. Бидннн' илннээрлгэр туппуг 100 нырөдэрлгэртэ үбү күтэрннлэр. Онон мантан сазс нырө-йи бири да мүлчү туу-лукка кыланаллар. Убун айышлык дөдөнчик бэлрм-кнмнст булдул, үүтүрөн ымаа кыра. Күннэ баары-сунра 5 центнер курдуу-ылаллар. Хотонорунар ТСН-ра үзэлнр, электр-дойка баар эрээрн, нэл-нылсыкттар күннэ үстэ илннээрнн ышлар. Кыстык ыйлармтар ла-бнз, бу сылга кнмрн да баран үүт ымакнн сурду-днн ыраадынак тннэрбн-кк ыналлар.

Мэлдэхүйн шалтгаалоруудын социальный өргүүлэлтийн нийцмэлжилснээр: нуунартаа, бараагийн хайлан илалдэрэ, үлэнт илин тэнгэбт буулан атын сэлээ үдэлэр Миндэян шылтыллыбастар, эгэрдэс 180 эрэ шлэдэ жэргымдларэ, этн онгорууны, сир үлэнтнүүг дээрхынтэмэт буолбуттага улахангээк мүнөөрдэр. Ойон нэлдмээк администратацийн бөлүмүлэ А. А. Ивекон Мэлдэхүйн ширин-уотун хөдүүстэжэтиг туһаныгыт сүрүн бэлэмтотун үүрүгэ, байһагыт хайһагыстыбастарын тарийннын үүсхө дээрхынтэмэт дээр эрэмилэр. Ойуха дээр оройон нийлмтэн. Дирин бөлүлэгиттэн ажалтэвн өлөхсүтүүсэ өлөх бөдөгүү үлэтин шылтыкхал уонна киндлар тал хайһагыстыбатын бөрдүүсүлаларын ойгорон талдэрхынк өүүсэ дээрхынтэмэтларык ситиһмэхэ, иттиһмэхэ минилэргэ сэлтэжэ жомунг онгоруоххэ. Ол иһин, бастатан туран бу бөрдөгдэ сирин-уотун тупсэран онгоруууу сэлгыи шылтыкхэ, бөрдүүтү иһин, сирингэр алдэр уунмэринин бийр сүрүн дээрхытэрын бийһытэнан аармалхырын ситиһмэхэ. Атын сирдэртэн дээр кэлэи өлөхсүкдэтархынк бөрдөгдэ үлэнт күүһүгитэ бөрдөгүү хайһагыстыба атын дэ, савалларынан дээрхынтэмэтларык кыахтар үөсхүэ этилэр. Хэс бөрдүн ала нэтэх хайһагыстыбаалайһагына, хөтүөлүлүй, өрдүөт астарын үүннэрмэжэиэ уонна илэктитиһкэй хайһагыстыба тал хайһагыстыбатын бөрдүүсүлаларын ойгорон талдэрхынтэмэт бары өртүүн иүүс-нөмө буолалхырына, бу рымон илэртэһынк тулуйамытэ пордүт бийһытэнан ордон халдэххытэ, кэнчээрн биччэтэрбэтын алаңгычыллэххытэ. Итинн бийһытэ савалта дириннык өйдүүрүгэр уонна бийһычэ дээрхынтэмэтларык үтүө бөрдүн ала бөрдүт Савхоз дүү, коллективий хайһагыстыба дүү савал-

талара туох дьаһаллары
ыллаларык кэтэһэн олор
бокко, иһилинэж адыныс
трацията соотуох быһа
уһуныкык адыкарыгар
эригэллэр.

Дийддугут олохыг айгыр
рарбыт, сандарбыт үнэ-
сүхөх ыарымы турар кэли-
гэр хыра ууластантар
чөлөөгүүр түлхрэнгэ
урут-ылыныслыбыт про-
грамма хайдах олукха
киллэрилдэрини байр-ата-
биланбонни барда, ний-
үлхэтэтэ үбүдэлэнини он-
хуллубута туолкай. Онин
бэйэ күүһүгэр, кыагар,
сатэбильгэр эрэ эрэнкэл-
птин сөө Ол ийин ха-
нааынынаалын табы суу-
лун тайнамыта. Ис кыа-
тары мунутууу кидүүс-
тэхтик туһалчымыа, нэни-
лээнни» «ийи-санаатын
бийр сылыта түмүтэ су-
рул болхотобутун үр-
үрүх тустахпыт. Манын-
кырахан түгөнүргэ, үс-
тук балаһыанньага сыг-
үлэхээн эрэр айкылмэтин-
манылар баһылыктара туох
туохтаахтар, тоһо. Дил-
далыһынаахтар, кыскай-
тоһо табы көрөллөрө, ки-
һилжэнькэ айыг-санаатын
тоһо туталлара, ханылар
айыбулдуурин ылаадаар-
дыо биһилэхтэх.

Урукку бадансугуу са-
бага быраарыллыгыт, ич-
чентэхсыйбат, багсаалга
Алгери тувага суох салар
кириэриптик - уоттарбы-
тыт, тохсункут кыла бо-
буолонгарбитки сөргүтүү-
гэ, омуруга тувага та-
лаарымы бары туркуох
тугтаахпыт, Холбоор,
Малдаскыга дейи-сөргү-
хото олохсубдагына бэйэ-
тэ туспа коллекциянай
предприятке булар,
риас салгаларынак таа-
жааыймылбатыр бары-
дууукталарын далайдыс
онорон тайаарар илчх-
таах. Онуоха скири тир-
лүтүн туспаралларытар,
бааһыгалары омуругуу-
ларыгар, олохтоох уула-
ры илчакан жаскылгөх-
тик тувалыкларыгар бары
өртүлөп кылааһуох-
хэ, өлүөххэ наада. Цалин
иысаахтардына, оны-
тырал бардактарына бэйэ-
лэрин бэйэлэре көрүлгө-
төрө, өссө аты стард
нүүс-тирэх булуоттору,
Итинник багы билер сүй-
лүн-сөргүнэ алардоху-
тууна, үлөлөтөхтигиз
ханык дагыны күтүм-
дэйнэрк мүлчү түлүөкпүс,
быраарыллыбаст уһук
учаастотторбастыгар дын-
чэргани тодуорутуох-
лут, аһы-үөлү дэлэткөх
пыт.

Ороузон бинр үһүс
учаастагын олохтоотторо
бикини курдук куракны
сирдэх-уоттаах оройуон-
гы сирн кытта үлэни төр-
дүттөн, тулсарыны, бүтөй-
дөйүнн ыштыны бонну-
руостара сүрүк суоата-
лаахтарыш, олохпүс бу-
тунуу курдук жаныта
уларына тулар кынгар
тоһайынаадыкы с) олуи
таба булунуу утайытыл-
пытат сөргүктүтүнн бу-
луохтаарын таби оһууу-
хар уюна итлэри дыйг-
наэхтик олоххо кылларын-
та, быһоһчы дыйлаар
ылдылааларын күтүм-
лэр.

С. АЛЕКСЕЕВ.

